

СТАНОВИЩЕ

**От доц. Иван Стоянов Мерджанов, д.п.,
Директор на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт
при Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“, гр. Варна,
член на научно жури, определено със Заповед № Р-109-122/23.02.2018 г.
на заместник-ректора на Медицински университет, гр. Варна**

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, по научна специалност „Български език“ (български език за медицински цели) за нуждите на Катедрата по славянски езици и комуникации към Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт, Медицински университет – Варна, обявен в ДВ, бр. 96/01.12.2017 г.

Конкурсът за „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, по научна специалност „Български език“ (български език за медицински цели) за нуждите на Катедрата по славянски езици и комуникации към Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт, Медицински университет – Варна, е обявен в ДВ, бр. 96/01.12.2017 г. Като единствен кандидат в конкурса участва ст. преподавател Силвена Николова Ставрева-Доростолска, д.ф. от Катедра „Славянски езици и комуникации“ към Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. Представените документи са изготвени съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на РБ и Правилника за неговото приложение, а също така и според Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна от 2017 г.

1. Професионално развитие на кандидата

Д-р Силвена Николова Ставрева-Доростолска е преподавател по български език като чужд и български език за медицински цели към Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт при Медицински университет-Варна от 2006 г., а от 2012 г. е старши преподавател. Завършила е специалност „Българска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“ с втора специалност „Полски език и литература“. Владее английски, руски, полски и френски език. През периода 2013/2014 г. е докторант на свободна подготовка към катедра „Български език“, Факултет по славянски филологии, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, а през 2014 г. защитава дисертация на тема „Четенето с разбиране по български език като чужд за общи и академични цели с оглед на изпитната система ЕСЛ“. Специализирала е в областта на ИТ във Факултета по математика и информатика на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, освен това е лицензирана за експерт-екзаменатор по български език като чужд по системата ЕСЛ в Печ, Унгария.

2. Характеристика на научната и методическата дейност на кандидата

2.1. Общо описание на представените материали

По чл. 88, т. 3 от Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна ст. преп. Силвена Ставрева-Доростолска, д.ф. е представила общо 35 публикации, разделени в две категории – монографии и учебници, включваща монография, автореферат и 6 учебника/учебни помагала (един електронен учебник), и статии и доклади от конференции, 24 статии в български и 3 в чуждестранни издания. От всички публикации в съавторство са 6 учебника (вкл. електронен) и 12 статии и доклади, а самостоятелни публикации са освен авторефератът и монографията още 14 статии в различни научни издания. Две от представените статии са под печат.

2.2. Оценка на научните приноси

Научните трудове на ст. преп. Силвена Ставрева-Доростолска, д.ф. обхващат три основни направления: широкомащабни проучвания на лингвистичните и комуникативни особености на рекламата на лекарства, теоретични изследвания в областта на българския език като чужд и за медицински цели и разработването на учебни и изпитни (вкл. електронни) материали за студенти по медицина и дентална медицина.

С най-голям научен принос се откроява **монографията „Съвременни езикови и комуникативни стратегии за реклама на лекарства“**. Трудът обхваща 5 глави: 131 страници, от които 116 страници основен текст и 15 страници списък на използваните 180 източника (162 на кирилица и 18 на латиница). Трудът е идентифициран с международен стандартен номер ISBN 978-619-221-106-6 и е публикуван на български език от издателството на Медицинския университет – Варна, през 2018 г.. Текстовата информация е илюстрирана с 95 цветни снимки, 9 фигури и 5 таблици. Форматът отговаря на стандартите за хабилитационен труд – 4/35/50. Монографията е добре и последователно структурирана, съдържа нужните теоретични постановки и емпиричен материал, а направените изводи съдържат сериозен научен принос, което я прави значима и полезна както в областта на лингвистиката, така и в сферата на маркетинга, рекламата и PR.

В монографията са анализирани информационните и рекламните послания, съдържащи се в печатни (листовки и брошури), телевизионни и интернет реклами, като са проучени неизследваните досега комуникативни стратегии и техники при модифицираното общуване фармацевт-пациент/клиент при предлагането на безрецептурни лекарства. Научният и приносен характер на проучването се подсилва и от факта, че изследваният корпус съдържа над 300 реклами в различни медии. В неговият фокус са езиковите и прагматичните особености на рекламните текстове, като е изведена системата от езикови и комуникативни стратегии за информиране и манипулиране на публиката, насочващи и подпомагащи избора на потребителите.

Разработена е за първи път класификация на комуникативните роли, изпълнявани от медицинските специалисти и потребителите в сферата на фармацията. Изследвани са вербални, невербални (визуални) и паралингвистични стимули, които изграждат информативните и убеждаващите послания при комуникация в аптека. За първи път в

България е дадена ясна и точна дефиниция от лингвистична гледна точка на понятието лекарствена реклама в комуникативната практика, предложена е класификация на видовете реклама и е изследвана ролята ѝ на медиатор в комуникативна ситуация. Разгледана е функцията на реторичните фигури и на художествените средства (вербални и визуални) в рекламната на лекарства и са описани двете основни тенденции в динамичния сектор на рекламната комуникация - към забавление и доставяне на удоволствие и към деестетизация на езика и образността.

За първи път в българската лингвистична наука са анализирани извлечените емпирично вербални (лексикално-семантични и синтактични) и невербални средства и техники за реклама на лекарства с оглед на тяхната когнитивна и манипулативна функция. Специално внимание е обърнато на различните типове телевизионната реклама в зависимост от използваните стратегии за комуникативно въздействие върху потребителя. Важен принос представлява проучването, засягащо избора на имена на аптеки и маркетинговите слогани (дефинирани прецизно от авторката), насочени към положително влияние върху избора на клиента/пациента.

Разработените в рамките на хабилитационния труд теми и проблематики се допълват от задълбочените изследвания на ст. преп. Силвена Ставрева-Доростолска и в нейните статии и доклади от научни конференции. Тези проучвания са едни от малкото в България, в които детайлно се извеждат принципите на вербалното и невербалното въздействие на алитерацията, асонанса, анафората, звуците, цветовете, формите и ароматите, използвани при рекламирането на лекарства, допълнени от интересни анализи на хумористичния елемент в телевизионната реклама на фармацевтични продукти. Въз основа на анализа на основните езикови проблеми при характерни за фармацевтичния мениджмънт вербални послания се предлагат езикови похвати за постигане на комуникативните цели при общуването в тази област (статии: I.1., II.22., II.23., II.24., II.25., II.26., II.27., II.28).

Във втората област на научен интерес – теоретичните изследвания в областта на българския език като чужд и като специализиран език за медицински цели кандидатката изгражда цялостна научнообоснована теория за обучение и изпитване по български език за медицински цели, която отчита съвременните тенденции в чуждоезиковото обучение за специални цели и съвременните стандарти за модерно чуждоезиково обучение. Във фокуса на проучванията са най-важните и значими теоретико-приложни аспекти на българския език за медицински цели и по-конкретно овладяването на продуктивните езикови умения за целите на академичното образование по медицина (статии: I.2., I.3., I.4., I.5., I.6., I.7., I.8., II.1., II.2., II.3., II.4., II.5., II.6., II.7., II.8., II.9., II.10., II.11., II.12., II.13., II.14., II.15., II.16.). Съществен принос в областта на текстолингвистиката имат изследванията за българската медицинска лексика, фразеология и терминология и основните терминосистеми. В трудовете на д-р Ставрева-Доростолска са подробно анализирани процесите на иновация и номинация на медицински понятия, както и съвременните тенденции във функционирането на медицинската лексика и терминология (статии: I.3., I.4., I.5., I.6., I.7., I.8., II.1., II.4., II.5., II.6., II.10., II.12.).

Следва да се отчете и авторският принос в изследването, формулирането и систематизирането на основните теоретико-приложни принципи за тестова проверка на

компетентността по четене с разбиране на български език като чужд. Представените разработки имат сериозно практическо приложение при планиране, подготовка, оформление, прилагане и оценяване чрез тестове на комуникативната компетентност по български език като роден или чужд. (статии: I.3., I.4., I.5., I.6.)

В третото направление на академична работа особено място заема разработването на учебници и учебни материали, както и на изпитни тестове по български език като чужд и като специализиран език за медицинска комуникация. Д-р Ставрева-Доростолска участва с 2 теми, както и като редактор, в създадения в рамките на европейски проект електронен курс по медицинска комуникация за чуждестранни лекари, който представлява иновативен принос в чуждоезиковото обучение за специални цели. Освен това кандидатката има участие с 4 авторски теми в разработения, апробиран и функциониращ в Медицински университет - Варна лекционен курс Bulgarian Grammar Course.

Специален акцент в научно-приложната работа на д-р Ставрева-Доростолска представлява участието ѝ в разработения за първи път в България оригинален онлайн-видеокурс по български език като чужд за англоезично обучение, ниво А1-А2, "Аз уча в България", включващ 80 видеофилма и 80 аудио записа. Тя е сценарист на 10 филма и 8 аудио-записа.

3. Учебна дейност/ участие в научно-приложни и изследователски проекти.

Съгласно приложените документ ст. преп. Силвена Ставрева-Доростолска, д.ф. има повече от 11 години преподавателски стаж в Медицински университет – Варна и е с пълна учебна натовареност от 506 до 630 ч годишен хорариум, който значително надвишава съществуващия норматив. Наукометричните показатели и атестационната карта свидетелстват за висока степен на научно-изследователска и преподавателска активност. Тя преподава български език като чужд, специализиран език и комуникация във всички курсове от англоезичната програма и в Медицинския колеж - Варна.

Както е видно от приложените справки ст. преп. Силвена Ставрева-Доростолска, д.ф. активно участва в международните и национални проекти на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт.

4. Лични впечатления

Познавам ст. преп. Силвена Ставрева-Доростолска, д.ф. от повече от 11 години като старателен и съвестен преподавател, като изследовател с модерно мислене и като енергичен и активен участник във всяка дейност на департамента. Тя сътрудничи с готовност на всички академични и административни звена на университета. Със своята иновативност в областта на електронното обучение и изпитване, както и с научната си дейност допринася за издигане авторитета на езиковото обучение в академичните среди и за утвърждаването на департамента като водещо учебно и научно звено не само в рамките на МУ-Варна, но и в национален мащаб.

5. Заключение

Въз основа на представените в становището научни приноси, сериозна научна работа и преподавателска дейност гласувам за избирането на ст. пр. Силвена Ставрева-Доростолска, д.ф. на академичната длъжност **доцент** в катедра „Славянски езици и комуникации“ на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникация и спорт към

Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ по професионално направление
2.1. Филология, специалност „Български език“ (български език за медицински цели)

09. 03.2018 г.

Изготвил становището:

Доц. Иван Мерджанов, д.п.